

جۆرهكانى ھەريىمى دابەش بوونى پيشەسازى :

پيشەسازى چالاكىهكى ئابورىيە كەمرۆف ئەنجامى دەدات ، بەھۆى بوونى چەند فاكتهريىكى يارىدەدەر ئەم چالاكىه بەشيۆەيەكى رېك و پېك و يەكسان دابەش نەكراو بەسەر وولاتان و ناوچەكانى جىهان ، بەلكو لەناويەك دەولەتیشدا بەشيۆەيەكى يەكسان دابەش نەكراو ، ئەمەش لەئەنجامى كارتىكردى كۆمەلە فاكتهريىك كەپەيوەستە بەپيشكەوتنى ئابورى دەولەتەكە و ميژووى ناوچەكە و كۆمەلە فاكتهريىكى تر .

ئەوفاكتهرانەى كاردەكەنە سەر دابەش بوونى پيشەسازى :

۱. فاكتهرە سروشتيەكان :

بريتيەلەو كۆمەلە فاكتهرانەى كەمرۆف دەسەلاتى بەسەرى دا نىە وەكو بوونى كەرستەى خا و يا بابەتە سەرەتاييەكان يا ئەو بابەتەنە كشتوكال يا ئازەلى يا كانزايى بېت ، لەھەمانكاتدا بەستراوتەو بەسروشتي شوپنى جوگرافى و پەيوەندى لەگەل دەوروبەرى ، ھەروەھا خەسلەتەكانى ژينگەى سروشتي ئەمانە لەراستى دا بناغەى چەسپاوى يارىدەدەرى دامەزراندنى پيشەسازين .

۲. فاكتهرە مروپيەكان :

ئەوفاكتهرانەن كەمرۆف دەسەلاتى بەسەر دەشكيت بۆيە فاكتهرى گۆراو بەستراوتەو بەدەسەلاتى مروف كارتىكردى چالاكىهكانى مروف و بەرھەم ھينانى وەتواناى بەسەر كاركردن بەدابەش بوونى جوگرافى پيشەسازى لەسەر ئاستى ھەريىمى يان نيودەولەتى .

پيشەسازى چالاكىهكە ھەردەم لەگۆراندايە ئەويش بەھۆى كارتىكردى كۆمەلەئىك فاكتهر ، ئەمانيش دەتوانين بيكەين بەدوو كۆمەلە :

أ. فاكتهرە دەرەكپەكان :

بريتيە لەگۆرانى رېگاوپان لەسەر ناوچەيەك يان دامەزراندنى بنكەى پيشەسازى نوئ يان پەيدا بوونى بازارى نوئ ئەمانە كاردەكەن لەسەر جيگير بوونى پيشەسازى .

ب. فاكتهرە ناوخوييەكان :

بەپەلەى يەكەم پەيوەستە بەسياسەتى حكومەت لەبوارى گەشەپيدانى ئابورى و ھەريىمى وەسود وەرگرتن لەسامانە سروشتيەكانى ناوچەكە يان فراوان بوون لەو بەرھينان بەھەردوو جۆريەو .

زۆرچاران پىشەسازى لەناوچەيەك دروست دەبىت ، دروست بوونى ئەم پىشەسازىيە يان بەرپىگاي پلان دانانىكى رېك دەبىت يان بەشىۋەيەكى ھەرپەمەكى دەبىت ، ھەردووكيان بەردەواميان ھەيە لەگەل بوونى فاكتەرەكانى جىگىر بوونى پىشەسازى .

جۆرەكانى دابەش بوونى پىشەسازى ھەرىمى

يەكەم / گەردبونەۋەي پىشەسازى (التركز الصناعى) :

مەبەست لەگەردبونەۋەي پىشەسازى لەناوچەيەك يان لەھەرىمىك يان لەدەۋلەتېك يان بەواتايەكى تر بوونى پىرۆژە و دام و دەزگاي پىشەسازى لەھەرىمىكدا بەشىۋەيەك زەقتىر بىت لەھەرىمەكانى دەرووبەرى ، بۆنمونه لەھەفتاكاندا شارى بەغدا زياتر لە 60% پىرۆژەكان و دام و دەزگاي پىشەسازى جىگىر بوون ، لەبەغدا زياتر لە 70% كرىكارە پىشەسازىيەكان لەبەغدا جىگىر بوون ، ئەمەش وادەگەينىت جىگىر بوونى پىشەسازى لەم شارەدا زياتر لەناوچەكانى تر . نمونه لەيەككىتى سۆفيەت پىش تىكچونى 1/4 يەك لەسەر چواري كارگان كۆبونەۋە لە رووبەرىك تەنھا لە 10% رووبەرى سۆفيەت بوو ، لەئەلمانىا 4/5 چوار لەسەر پىنجى پىشەسازىيەكانى ئەلمانىا جىگىر بوون لەناوچەيەك پى دەوترىت ناوچەي (الرور) .

پىۋانى گەردبونەۋەي پىشەسازى بەچەند پىۋەرىك ئە نجام دەدرىت :

1. ژمارەي پىرۆژە پىشەسازىيەكان .
2. ژمارەي دەستى كاركەر لەم كەرتەدا .
3. بەھاي بەرھەم ھىنان و بەھاي كۆكراۋە ، برى سوتەمەنى ھىزى جولاندى بەكارھىنراۋ .
4. ئەو سەرمايەي بەكار دەھىنرىت بۆبەردەۋامى پىشەسازى .

ھەندى جار جۆرىك لەجۆرەكانى پىشەسازى جىگىر دەبىت لەناوچەيەك بەشىۋەيەك جىاۋازىيەكى ئەوتۋى دەبىت لەگەل ناوچەكانى تر ھەندى جار كۆمەللى پىشەسازى جىگىر دەبن لەناوچەيەك ، بەلام بەھەر شىۋەيەك بىت ، كۆبونەۋەي پىرۆژە پىشەسازىيەكان و كارگان لەشۋىنىك ژىرخانى ناوچەكەي بەھىزدەكات دەبىتەمايەي بوژانەۋەي ناوچەكە بەھۋى ئەوگۆرپانكارىانەي كەروودەدن لەئەنجامى كۆبونەۋەي پىشەسازى لەناوچەكە ۋەكۆكردنەۋەي رېگاۋبان بەمەبەستى ئاسانكردنى ھاتوۋچۆ ۋەگەيشتنى كەرتەي خاۋ ۋەگواستنەۋى بەروبووم بۆبازار ، ھەرۋەھا دەبىتەمايەي كەردنەۋەي چەندىن خزمەتگوزارى ۋەكو مەلبەندەكانى فىر كەردن و تەندروستى و

چەندىن دام و دەزگای كارگىرى بىكەى خزمەتگوزارى لەگەل دامەزراندنى جىگىر بوونى پىشەسازىيەكە ئەمانەش دەبنە فاكىتەرى سەرەكى بۇ بەردەوام بوونىان .

بىنەماكانى گىردبۇنەوى پىشەسازى :

۱. فاكىتەرى سروشتى :

لەفاكىتەرە سەرەكەيەكانە بۇگىردبۇنەوى پىشەسازى لەناوچەيەك ، وەكو بوونى كەرستەى خا و بابەتى سەرەكى پىشەسازى ، بۇنمۇنە خەلۇوز و ئاسن كارىگەرى ھەرەسەرەكى بوون بۇسەرەكەتنى شۇرشى پىشەسازى لەجىبەئاندا زۇربەى پىشەسازىيەكان پىشتىان بەست بەوكەرستەى بەبەردەوام بوونىان ناوچەكانىان بەناوبانگن لەجىبەئاندا وەكو ناوچەى بىرمىنگھام لەبەرىتانىا ، ناوچەى رۇر لەئەلمانىا كەواتە بوونى ئەم دوو كەرستەيە بەھاوكارى سوتەمەنى لەگەل ئەوكەرستانەى بەكاردەھىئىرا لەپىشەسازىيەكان .

۲. شوپىنى جوگرافى :

زۇرچار شوپىنى پىشەسازى دەبىتە فاكىتەرىكى سەرەكى بۇبەردەوام بوونى چالاكەك بەھۇى ئەو ئاسانكارىانەى كەپىشكەش دەكات بۇ گواستىنەو و گەياندن ، بۇنمۇنە ھەلكەوتنى ناوچەيەك لەسەر ھىلەكانى كەشتىوانى و دەريايى يان رىگاوبانى سەرەكى فاكىتەرى گىرنگە بۇپەيدابون و گەشەسەندنى زۇر لەبىكە پىشەسازىيەكان لەجىبەئاندا وەكو كەنارەكانى باشورى رۇژھەلاتى يابان كەئاسانكارىيەكى زۇر پىشكەش دەكەن بۇ ھىئانى كەرستەى خا و لەدەرەو وە ناردنى بەرھەمى دروستكراو بۇ وولاتەكان بەھەمان شىوہ .

۳. پاشەكەوتى ئابوورى :

ھەندى لەوشتە باشانەى كەشوپىنى جوگرافى دەى بەخشىتە پىشەسازى دەبىتە مايەى زىادبوونى قازانج وەكەم بوونەوہى تىچوى بەرھەم ھىئان بەرىگای كەم كىردنەوہى نىرخى بابەتە ھىئراوہكان وەسوتەمەنى يان پەيدابوونى بازارى نوئ زىدە داخوازى لەسەر بەرھەم كەم بوونى تىچوى گواستىنەو ئەمانە گىشتىان ھاندەرى سەرەكىن بۇراكىشانى پىشەسازى .

دوو جۇرە پاشەكەوت ھەيە :

أ. پاشەكەوتى ناوہخۇ :

ئەم جوړه پاشەكەوتە كەدپتە دەست بەھۆكاری چالاكى پرۆژەكان لەئەنجامى فراوان بوونيان وەزۆربوونى بەرھەمیان ئەویش بەرپښگای بەكارھینانى شیوازی زانستى پيشكەوتو لەبەرھەم ھینان یان چاگردنەوہى جوړى دار و بابەتى بەكاردەھینریت لەپیشەسازىكە ئەمانە دەبنە ماىەى پاشەكەوتى برپك لەوپارانە كەپپووستى پيشەسازىكەى و پيش گۆرانكارىەكان .

ب. پاشەكەوتى دەرەكى :

ئەو دەستكەوتانەن كە دپنەئەنجام بەرپښگای فراوان بوونى پرۆژە پيشەسازىەكان بەكارتيكردنى فاكتەرە دەرەكىەكان وەكو دروست كردنى پيشەسازى نوئى لەناوچەكەدا یان ئامادەكردنى پيداويستىەكانى بەرھەم ھینان لەپرۆژەكان بەنرخىكى كەمتر و جوړىكى باشت يان پەيداىبوونى بازاری نوئى لەدەرەوہ زيادبوونى داخووزى لەسەر بەرھەمەكانى ناوچەكە .

٤. سىياسەتى ئابوورى دەولەت :

سىياسەتى ئابوورى ھەردەولەتتيك ھەلقوللاوہتەوہ لەبارودوؤخى ناودەولەتەكە ، بۆيە جىاووزى ھەيە لەدەولەتانى تر ھەندى جار دەولەت ھان دەدەن بۆ دابەش بوونى پيشەسازىەكان بەسەرچەند ھەرىمىك بەھوى چەند فاكتەرپك ھەندى جار لەم فاكتەرانە راميارين ھەندىكى تر پەيوەستە بەئەمنى وولات ھەندىكى تر ئابوورين ، ھەندى جارپش بۆپەرەپيدان و پيشخستنى جوړى پيشەسازى بەھەمان شپوہ دەولەتى تر ھەنە پيشەسازىەكان لەيەك ناوچە جىگير دەبن ، مەبەستپش لەم كردارە پىسپۆرى پيشەسازى جىاجيا لەناو وولاتەكە پەيدا دەپيت .

چۆنپەتى پيوانەكردنى گردبوونەوہى پيشەسازى

١. ژمارەى دام و دەزگای پيشەسازى :

سادەترين پپوہرە كەبەكاردەھینریت بۆ پيوانى گردبوونەوہى پيشەسازى لەھەرناوچەيەك يان ھەرىمىك يان دەولەتتيك ، بەلام يەك لەو رەخنە سەرەكيانەى كەئاراستەى ئەم پپوہرە دەكرپت ئەم رپښگايە قەبارەى دام و دەزگای پيشەسازى ھىچ حيسابى بۆ ناكرى ، كەواتە دام و دەزگای پيشەسازى يەكسان حيساب دەكرى گەرچى

جىاوازيەكى ئەوتۇ ھەبىت لەژمارەى ئەو كرىكارانە كە كارگاگان لەھەردوو شوین ۵۰ كرىكار يان ۵۰۰ كرىكار يان ۱۰۰۰ كرىكار بەھەمان چاۋ سەيردەكرى ، كەواتە بايەخ دەدرىت بەژمارەى دام و دەزگاگان نەك قەبارەى دام و دەزگاگان .

۲. ژمارەى ئەو كرىكارانەى كە كاردەكەن ئە پىشەسازى :

ئەمەش لەھەموو پىۋەرەگان زياتر بە كاردەھىنرىت بۇ پىۋانى گەردبونەھەى پىشەسازى ۋە چىرى كرىكارەگان لەدام و دەزگاگاندا كە ئامارىكى تەواۋ ھەبىت سەبارەت بەژمارەى كرىكاران كە لەم پىشەسازىدا كاردەكەن ، بەھەمان شىۋە رەخنەيەكى سەرەكى ئاراستەى ئەم پىۋەرەدەكرىت ئەویش ھىچ جىاوازيەك ناكات لەنىۋان كرىكارەگان (گشت كرىكارەگان) بەھەمان چاۋ سەير دەكرىن ، كەواتە بەھەرمەندى ۋە لىھاتويى ھىچ بەھاونرخى نىە لەم پىۋەرەدا ، بەلام لىردەدا جىاوازي دروست دەبىت نىۋان دوو كارگاگە بەھەمان كرىكار ، بەلام يەككىيان بەھەرمەكەى زياتر ۋە باشترە لەھەى تر بەھۇى لىھاتويى ئەو كۆمەلەى لەكارگاگەى يەكەم كاردەكەن ، ھەندى جارىش ناشارەزايى كرىكارەگان بەئامپىرەگانى ناو كارگاگان فاكتەرىكى دىكەيە بۇ جىاوازي بەرھەم لەنىۋان ھەردوو كارگاگان .

۳. بەھەى بەرھەمى پىشەسازى :

يەككە لەو پىۋەرەنەى كە بە كاردەھىنرىت بۇ پىۋانى گەردبونەھەى پىشەسازى ئەویش پشت دەبەستىت بەم خالانەى خوارەوہ :

أ. بەھەى كۆتايى بەرھەمەگان .

ب. بەھەى زىادكراۋ .

ت. بەھەى ئەو سەرمايەى بەكارھىنراۋە لەپىرۋژە پىشەسازىەگان .

۴. بەھەى زىدەكراۋ :

ئەم بەھەيش لەجىاوازي نىۋان بەھەى بابەتە سەرەتايىەگان كە بەكارھىنراۋە لەبەرھەم ھىنان ۋە بەھەى كۆتايى بەرھەمەگان كە نامادەن بۇ ساغ كەردنەوہ لەبازارەگان بەبابەتە سەرەتايىەگان برىتن لە تىچوى كەرستەى خاۋى سوتەمەنى ھىزى جولاندن لەراستى ئەم پىۋەرە لەھەندى ۋولاتى ئەورۋوپى ۋە ئەمىرىكى بە كاردەھىنرىت بۇ پىۋانى جىگىر بوونى پىشەسازى جگە لەگەردبونەھەى پىشەسازى .

۵. بىرى سەرمايەى بەكارھىنراو :

ئەم بەھايەش پىۋەرئىكە بۇ ئاستى تەكنەلۈجى پىشكەوتوى ئەم پىشەسازىە روون دەكاتەوہ ، بۇيە لەو كارگانەى كەئاستى تەكنەلۈجىيان بەرزە ، ژمارەى كرئىكارىيان كەمە بەبەراوورد بەكارگەگانى دىكە ، ھەرودھا ئەم پىۋەرە بەكاردەھىنرئىت بۇ دۆزىنەوہى پەيوەندى لەپلەى پىشكەتنى پىشەسازى نىۋان كەرتى تايبەتى و كەرتى گشتى .

لەراستىدا زۆر لەتوئىزىنەوہ و لىكۆلئىنەوہ ئەنجام دراوہ دەربارەى پىۋانى گىردبونەوہى پىشەسازى لەناوچەيەك يان ھەرىمىك يان دەولەتئىك دا ، ئەويش بەكارھىنراو چەندىن رىگا وەكو بەكارھىنراو ناوہندى ژمىرىارى لەيەكئىك لەو رىگايانە يان پىۋانى دياردەيەكى گىردبونەوہ يان پىۋانى گىردبونەوہى پىشەسازى بەپىۋەرى گىرنگى پىشەسازى يەك لەو لىكۆلئىنەوانە كەئەنجام درا لىكۆلئىنەوہى (د.الكسندر) سەبارەت بەگىردبونەوہى شوئىن لەناوچەيەك دا رىژەى گىردبونەوہى شوئىن بەپىي ئەم تىۋرەى كە (الكسندر) بەكارى ھىنا دەتوانىن پلەى گىردبونەوہى پىشەسازى بەدەست بىنن لەھەرنەوچەيەك يان ھەرىمىك يان دەولەتئىك ، ئەويش بەكار دەھىنرئىت بۇ پىۋانى گىردبونەوہى پىشەسازى بەراوورد بەھەمان دياردە ، بەلام لەناوچەيەكى فراوانتر لەناوچەى يەكەم .

دووم / بلاوبونەوہى پىشەسازى (التشتت الصناعى) :

جۆرىكە لەجۆرەگانى دابەش بوونى ھەرىمى پىشەسازى يان دەتوانىن بلىئىن شىۋەيەكە پىچەوانەى شىۋەى يەكەمە (گىردبونەوہى پىشەسازى) گەر دياردەى يەكەم كۆبونەوہى كارگاكان لەناوچەيەكدا بپىۋىت يان لەھەر ھەرىمىك بلاوبونەوہى پىشەسازى بەپىچەوانەوہ لى دەكۆلئىتەوہ لەچۆنىەتى دابەش بوونى يان پەرت و بلاوبونى پىشەسازى لەناوچەيەك يان ھەرىمىك يان دەولەتئىك .

پىۋانى بلاوبونەوہى پىشەسازى بەھەمان شىۋە بەھەمان پىۋەر بەكاردەھىنرئىت كەبەكارھىنراوہ بۇ پىۋانى گىردبونەوہى پىشەسازى وەكو ژمارەى دام و دەزگاكان ژمارەى ئەو كەسانەى كاردەكەن لەپىشەسازى بەھاي بەرھەمى كۆتاي بىرى سەرمايەى بەكارھىنراو ، ھەرودھا بلاوبونەوہى پىشەسازى دەپىۋرئىت بەرىگايەكى ماتماتىكى بەبەكارھىنراو ئەمانە :

۱. مەوداى بلاوبونەوہ (مدد التشتت) .
۲. لادانى ناوہندى (انعراف المتوسط) .
۳. لادانى پىۋانەيى (انعراف المعيارى) .

۴. ھاوۋىلىكى جىاوازى (معامل اختلاف) .

سى يەم / جۇراوجۇرى پىشەسازى (التنوع الصناعى) :

مەبەست لەجۇراوجۇرى پىشەسازى بوونى يان دامەزراندنى پىشەسازى جىاجيا جىاواز لەبەرھەم لەناوچەپەكى دىارىكراو ئەم زاراوہش پىچەوانەى تايبەتمەندى پىشەسازى ، ھەرۋەھا جۇراوجۇرى پىشەسازى پىناسەدەكرىت بەبوونى ژمارەپەكى زۇرى كارگاپەكى زۇر لەبەرھەم لەھەرناوچەپەكدا ئەمەش وادەكات ناوچەكە نىزىك بىتەوہ لەپركردنەوہى پىداوېستىەكانى خۇى بۇپە ئابوورى ئەم ناوچانە زۇر جىگىرن زووناروخىن وەكو ئەو دەولتەنەى كە ئابوورىان يەك لاپەنە .

لەراستىدا ھەرپەپىشەسازىەكان گشتىان ھەول دەدەن بۇراگىشانى پىرۇزە پىشەسازىەكان ئەمەش مەبەستى ھەردەولتەتپەكە ئەمەش يەكپەكە لەخەسلەتەكانى بەرھەمى پىشەسازى كەلەسەر بنەماى ئالوگۇرى پىشەسازى دامەزراوہ (پشت بەستنى بەبەرھەم ھىنان لەپىشەسازىەك لەسەر كۆمەلپك پىشەسازى) شارە گەورەكان فاكترى راپكىشن بۇ چەند جۇرى پىشەسازى ، لەراستىدا جۇراوجۇرى پىشەسازى بەستراوہتەوہ بەكۆمەلپك فاكترى سروشتى و شوپنى ، ھەرۋەھا بەپىشكەوتنى پىشەسازى و سىياسەتى ئابوورى دەولتە شارە گەورەكان كەتواناى سەرماپەدارى بەرزىان ھەپە زىاتر تونانى راپكىشانى جۇرەھا پىشەسازى بۇخۇى ھەپە ، بەلام لپردە پلان دانانى پىشەسازى پىوېستە رۇلى خۇى بىنپىت .

گرنكى جۇراوجۇرى پىشەسازى

۱. بەرھەمى زىاترى لاسىكى لەكات بەرامبەر گۇرانكارپەكانى داخوازى لەسەر پىشەسازى وەبەرامبەر ئەو پلانە پىشەسازىەكى كەدانراوہ .
۲. ئاسانى گواستنەوہى دەستى كرىكار لە پىشەسازىەك بۇ پىشەسازىەكى تر بەتايبەت كاتى تەنگانە .
۳. ئامادەكردنى ھەلى كاركردن بەتايبەتى بۇدەستى كاركەرى شارەزا و لپھاتوو .

شپوازى شوپنى پىشەسازى

پىشەسازى چەند جۇرە ، سەبارەت بەدابەش بوونى ھەرپەمى لەسەرئاستى دەولتە يان ھەرپەم يان لەسەر ئاستى جىهاندا ، ئەمەش دەگەرپتەوہ بۇجىاوازى ھۇكارەكانى بوونى يان دامەزراندنى پىشەسازى لەشوپنپك بۇ شوپنپكى تر لەكاتپك بۇ كاتپكى تر يان لەسىستەمپكى ئابوورى بۇ سىستەمپكى تر ، بەلام لەگەل ئەوہش دا

چەندىن فاكتەرى شوپىنى ھەنە بەستراوون بەبنەماي جوگرافى و بوونى سامانى سروشتى و سىياسەتى ئابوورى دەولەت لەھەمانكاتدا دەبەستىتەو بەدابەش بوونى دانىشتوان و ئاستى پېشكەوتن لەبوارى كۆمەلەپەتى و ئابوورى بۆيە دابەش بوونى پېشەسازى دەست پى دەكات لەپېشەسازى بچوك و بەجيا بۇ پېشەسازى پېشكەوتو بەكۆمەل .

شيوەكانى شوپىنى پېشەسازى ئەم جورانەن :

۱. خالى پېشەسازى :

ئەمەش رووبەرەكەي زور بچوك دەبىت ، پېكەتو لەكارگايەك يان دووکارگا بەشيوەي جياجيا وەكو پېرۇژەكانى شەكر لەكىلگەي چاندنى چەوئەندەر دەبىت يان پېرۇژەكانى شىرن كردنى ئاوى دەريا لەكەنار دەرياكان دەبىت كارگاكان لەشيوەي جيايبن ، بەلام ھەندى جار ئەم كارگانە پېش دەكەون چەندىن پېشەسازى تر بۇخويان رادەكېشن .

۲. پېشەسازىيە دابەشكاراوەكان :

پېشەسازىيەكان بەشيوەي جيا دەبن بەيەكتر نەبەستراون ، بەلام پېشەسازىيەكان بەپەلەي يەكەم بەبازار بەستراون لەو شوپىنانەن كەدانىشتوانى زورە وەكو پېشەسازى دروستكردنى شىرنەمەنى ، ساردەمەنى ، نان ، چاكردەنەوئەي ئامپىرەكان .

۳. ناوچەي پېشەسازى :

برىتتە لەرووبەريكى فراوانى زەوى كەژمارەيەكى زورى كارگا بەيەك بەستراون ، لەبوارى بەرھەم ھېنان بەشيوەيەك كەتەواوكەرى يەكترن ئەم ناوچانە ھەندى جار لەشوپىنىكى تايبەت لەشار دەردەكەون ، ھەندىكىان لەكەنارى شاردەبن ، بەلام خەسلەتى ھەرەسەرەكى ئەم شوپىنە برىتتە لەچرى پېرۇژەي پېشەسازى ئەمەش لەوولاتە پېشكەوتوكان جياوازي ھەيە لەگەل وولاتانى تر (تازە پېگەشتوو) .

۴. ھەريمى پېشەسازى :

فراوانترە لەناوچەي پېشەسازى رووبەرى گەورەتر داگىردەكات ، ھەندى جار جىگىر بوونى پېشەسازى لەھەريمەكەدا دياردەكەويت ، لەم ھەريمانەدا پېشەسازىيەكان جوراوجورن پېشەسازى قورس لەگەل پېشەسازى سووك لەم ناوچەيەدان ، زورجار ئەم ھەريمە خزمەتى شاريكى گەورە دەكات لەبوارى پېشەسازى يان كۆمەلە شاريكى بچوك بەرھەمەكەشى ھەندى جار بۇپركردنەوئەي پىويستى ناوہخو و ھەندى جارپىش ناردن بۇ دەروە ، پشت دەبەستىت بەكەرسەتى خاوى ناو وولات بەھەمان شيوە جىگاي خوى كردۆتەوئە لەبازارى ناوہخو و نيودەولەتى ، لەوھەريمانە ھەريمى پېشەسازى شىكاگو ، ھەريمى رور لەئەلمانيا ، ئورال ، لورين .

۵. پشتىنى پيشەسازى :

فراوانترە لەھەرپى پيشەسازى وەفراوانترىن كۆبونەوہى پيشەسازىيە كەبلاودەبىتەوہ لەھەرپىمىك يان لەناوچەپەكى پيشەسازى ئەمە لەوولاتە پيشەسازىيە پيشكەوتوہكان بەدىاردەكەوئىت ، چەندىن شارى پيشەسازى كەورە لەخۆدەگرپتەوہ ، بنەماكانى پيشەسازى ھەيە وەكو بوونى دەستى كاركەر ، كەرستەى خاوى كانزايى ، سەرچاوەكانى ووزە ، ئاو ، تۆرى رېگاووبان لەم پشتىنانە ، پشتىنى باكورى رۆژھەلاتى USA كەشارەكانى (نيو جىرسى ، پەنسلفانيا ، نيوئىورك) دەكەونە ئاو ئەم پشتىنە .

مىرلاندى : برىتيە لەكۆمەلىك ھەرپى پيشەسازى ، پيشەسازىيەكان جۆراوچۆرن وەكو پيشەسازى ئاسن و پۆلا ، كاغەز ، چاپەمەنى ، جل و بەرگ ، يارى مندانان .

۶. نشىنگەى پيشەسازى :

لەگشت جۆرەكانى پيشو كەورەتر و فراوانترە جىگىر بوونى پيشەسازى لەھەرپىمەكان و شارە پيشەسازىيەكان پىويست بوو بۇ پيشخستن و كەشەكردنى پيشەسازى شىوہكانى بەكارھىنانى زەوى بەشىوہپەكى باش بەكاربھىنرپت ، ئەمانە گشتيان بوينە مەبەستىكى گشتى لەسەر ئاستى وولاتە پيشكەوتوہكان ، ھەرودھا بۇ وولاتە تازەپىگەيشتوہكان ، بۆيە مەملانىيەكى ديار ھەيە لەنيوان دەولەتە پيشكەوتوہكان بۇ وەدەست ھىنانى كەشەكردنى پيشەسازى بەرپىگاي بەكارھىنانى پيشكەوتوتورىن رېگاوئامراز بۆئەم مەبەستە نشىنگە پيشەسازىيەكان يەك شىوہنين ، بەلكو جياوازن لەيەكتر مەبەست لەدروست كردنى ئەم جياوازيە بەم شىوہپەى خوارەوہپە :

۱. پلان دانان بۇ جىگىر بوونى پيشەسازى وەپيش خستنى پيشەسازى وەنەھىشتنى دامەزراندنى ھىچ پيشەسازىيەك كەلەگەل ئامانجەكانى وولات نەگونجى .

۲. كاركردن لەپيناو پيشخستن پيشەسازى .

۳. پەرەپيدانى پيشەسازى ھەرپى وەسود وەرگرتن لەسامانە سرووشتىەكان .

۴. كاركردن لەپيناو گۆرانكارى كۆمەلايەتى پىويست لەكۆمەلگادا .

بەشى پىنجەم /

پۆلىن كردنى پيشەسازى :

لەرستىدا چەندىن رېگا ھەيە بۇ پۆلېن كىردنى پىشەسازى لەوانە پۆلېنى رېكخراوى نەتەو ھەگرتوھكان ،
الكومكىون ئەنجومەنى پىشتىگىرى ئابوورى وەچەندىن پۆلېنى تر ھەن لەوولاتەكانى ئەورووپا و ھەتا لەعيراقىش
گىرنگ لېرە پۆلېن كىردنى پىشەسازىھەكانە بەپېى بەرھەم ھېنان كەپۆلېن دەكرىت بۆئەم سى جۆرە :

۱. پىشەسازى دەرھېنان .

۲. پىشەسازى ئامادەكىردن .

۳. پىشەسازى گۆرېن .

۱. پىشەسازى دەرھېنان :

مەبەست لەم پىشەسازىھە گىشت چالاكىە بەرھەم ھېنەرھەكان دەگرىتەو ھەگىرنگى دەدات بەكەرستەى خا و
سوتەمەنى لەژېرخاكەو ھەررە ئاويەكان ، ھەررەھا لەدارستان ، ئەم جۆرە پىشەسازىھە برىتتە
لەدەرھېنانى خەلووز وەگىشت بابەتەكانزاكان نەوت ، بېرىنى دار ، پادەماسى واتە پىشەسازى دەرھېنان برىتتە
لەگىشت چالاكىە بەرھەم ھېنانەكان كەپەيوەستە بەبەدەست ھېنانى كەرستەى خا لەدۇخىكى سىروشتى دا ، ئەم
پىشەسازىھەش برىتتە لەپىشەسازى كانزاكارى .

مەبەست لەكانزاكارى دەرھېنانى كانزاكانە بەگىشت جۆرەكانىھەو بەچەندىن رېگا بۇ سوود وەرگىرتن
لەپىشەسازىدا ، لەرستىدا شۆرشى پىشەسازى دەست پىكى راستەقىنەيە بۇ پىشەسازى كانزاكارى لەبەرئەوھى
بەھوى ئەم شۆرشە كۆمەلېك ئامىر ھاتنە بەرھەم كەپارىدەى ھەندى كرادى دا وەكو شكاندى بەرد ،
گواستەوھى كەرستەى خا ، دىرژكردى رېگاوبان ، گواستەوھى ئامىرھەكان دواتر گواستەوھى بەرھەم
بۇبازارھەكان ئەمەش فاكتەرىكى يارمەتيدەر بوو بۇ زىادكردى بەرھەم لەكارگا و كرېكار ، لەھەمانكاتدا پىشەسازى
نوى بازارپىكى گەورەى دروستكر بۇكانزاكان بەھوى بەكارھېنانى لەپىشەسازىھەكان فراوان بوونى پىشەسازى بوەمايەى زۆرېوونى
بەرھەم دواتر بەرزبونەوھى داخواى بۆئەم كانزاكانە بۆبەكارھېنانى لەپىشەسازىدا .

خەسلەتە سەرھەكىەكانى پىشەسازى كانزاكارى

۱. ئەم جۆرە پىشەسازىھە پىوېستى بەسەرمايەكى زۆردەبىت ، كەئەم پىشەسازىھە پىوېستى بەكرىنى ژمارەيەكى زۆر لەئامىر و مەكىنە
و پىداوېستىھەكانى پىشەسازى ، ھەررەھا پىوېستى بەئامراى باشى گواستەوھە ھەيە بۇ ئەم جۆرە پىشەسازىھە كەئەمەش
لەتواناى تاكە كەسېك نېە ، بەئكو دەوئەت يان كۆمەئە كۆمپانىيەك ئەم كارانە ئە نجام دەدەن ، وەكو كۆمپانىيەكانى دەرھېنانى
نەوت ، ئاسن ، مس .

۲. ئەم جۆرە پېشەسازىانە پېويستى بەدەستى كاركەرى زۆرنىيە بەراوورد بە پېشەسازىەكانى تر ، بەھۆى نەھۆى كه پشت بەئامىر دەبەستىت زياتر لەمروڤ .
  ۳. ئەم جۆرە پېشەسازىە بەستراوہ بەشوينى بوونى كەرستەى خاوى كانزا ، بۆيە ئەم جۆرە پېشەسازىە پېيان دەگوتريت پېشەسازى چەسپاو .
  ۴. ئەم جۆرە پېشەسازىانە لەجۆرى پېشەسازى تىكەدن بەھۆى تىكەدانى ئەوناوچانەى كەكانزاكانى لى دەردەھىنن وەھان دەدرىت بۆ وەدەست ھىنانى گەورەترين بر لەكانزاكان بۆ سوود وەرگرتن لە پېشەسازى .
- كۆمپانىيەى قورخكارى بېگانە پېشەسازى ئە نجام دەدن بۆيە مەبەستى ھەرەسەرەكەيان دەرھىنانى گەورەترين بر لەم كانزاىانە لەژىرخاكەوہ بۆ وەدەست ھىنانى گەورەترين قازانچ ، گەشەدەكەن و پېش دەكەن ، لەماوہىيەكى كەم دا ماوہكەش برىتپە لەسوود وەرگرتن لەو كانزاىانە كۆتايىشيان پى دىت لەگەل كۆتا پى ھاتنى كانزاكان لەناوچەكەدا ئەوشارانەى ئەو جۆرە پېشەسازىەى تىدايە بەھەمان شىوہ گەشەدەكەن لەگەل بوونى كانزاكان دواتر دەبنە شارىكى بى دانىشتوان لەگەل تەواو بوونى كانزاكان .

جۆرەكانى كانزاكارى

۱. كانزاكارى رووى :

شىوازىكى ئاسانە بەكاردەھىنرىت كاتىك كەكانزاكان لەنزىك رووى زەوى دەبن وەدەرھىنانىيان ئاسان دەبىت وەكو دەرھىنانى ئاسن لەرۆژئاواى دەرياچەى سوپرىور لەئەمريكا ، ئەم رىگايە ئاسانە و تىچوى كەمە تەنھا لىدانى تونىل مەبەستەكەى جى بەجى دەكات پېويستى بەدام و دەزگای گەورە و فراوان نابىت ، ھەرەھا دەتوانرىت كۆنترۆلى بەرھەم بكرىت ، بەلام لەخالە لاوازەكانى ئەم جۆرە نەوہىيە كەباروودۆخى ئاووہەوا بەتايىبەتى پلەى گەرما و باران و بەفر زۆر كاردەكاتە سەر ئەم جۆرە كانزاكارىيە .

۲. كانزاكارى ناوہكى :

ئەمەقورستەرە لەشىوہى يەكەم ، بەكاردەھىنرىت كاتى كانزاكان لەناخى زەوى دەبن پېويستى بەسەرمايەكى زۆرە لەھەمانكاتدا پېويستى بەئامىرە بۆلىدانى ئەم تونىلانە لەھەمانكاتدا پېويستى بەرپىگاوېانى رىكە بەردەوام چاودىرى بكرىت پېويستى بەئامىرەكانى ساردكردنەوہ و گەرم كردنەوہ دەبىت بۆئەھۆى فاكترى ئاووہەوا كارى لى نەكات وەكو جۆرى يەكەم .